

Határozatok Tára

A BÍRÓSÁG ÍTÉLETE (nagytanács)

2012. március 27.*

„EK 82. cikk — Bizonyos címzett küldemények kézbesítését illetően egyetemes szolgáltatási kötelezettséggel terhelt, erőfölényben lévő postai vállalkozás — Valamely versenytárs bizonyos korábbi ügyfeleivel szemben alacsony árak alkalmazása — A szándékra vonatkozó bizonyítékok hiánya — Árdiszkrimináció — Szelektív alacsony árak — Valamely versenytárs tényleges vagy valószínű kizorítása — A versenyre és ennél fogva a fogyasztókra gyakorolt hatás — Objektív igazolás”

A C-209/10. sz. ügyben,

az EUMSZ 267. cikk alapján benyújtott előzetes döntéshozatal iránti kérelem tárgyában, amelyet a Højesteret (Dánia) a Bírósághoz 2010. május 3-án érkezett, 2010. április 27-i határozatával terjesztett elő az előtte

a **Post Danmark A/S**

és

a **Konkurrenzerådet**

között,

a **Forbruger-Kontakt a-s**

részvételével

folyamatban lévő eljárásban,

A BÍRÓSÁG (nagytanács),

tagjai: V. Skouris elnök, A. Tizzano, J. N. Cunha Rodrigues, K. Lenaerts, J.-C. Bonichot tanácselnökök, A. Rosas, A. Ó Caoimh (előadó), L. Bay Larsen, T. von Danwitz, A. Arabadjiev és E. Jarašiūnas bírák,

főtanácsnok: P. Mengozzi,

hivatalvezető: C. Strömholm tanácsos,

tekintettel az írásbeli szakaszra és a 2011. március 1-jei tárgyalásra,

figyelembe véve a következők által előterjesztett észrevételeket:

- a Post Danmark A/S képviseletében S. Zinck advokat, T. Lübbig Rechtsanwalt és N. Westergaard advokat,

* Az eljárás nyelve: dán.

- a Forbruger-Kontakt a-s képviselőjében P. Stig Jakobsen advokat,
- a dán kormány képviselőjében C. Vang, meghatalmazotti minőségben, segítője: O. Koktvedgaard advokat,
- a cseh kormány képviselőjében M. Smolek, T. Müller és V. Štencel, meghatalmazotti minőségben,
- az olasz kormány képviselőjében G. Palmieri, meghatalmazotti minőségben, segítője: F. Arena avvocato dello Stato,
- az Európai Bizottság képviselőjében B. Gencarelli és U. Nielsen, valamint K. Mojzesowicz, meghatalmazotti minőségben,
- az EFTA Felügyeleti Hatóság képviselőjében X. Lewis és M. Schneider, meghatalmazotti minőségben,

a főtanácsnok indítványának a 2011. május 24-i tárgyaláson történt meghallgatását követően,
meghozta a következő

Ítéletet

- 1 Az előzetes döntéshozatal iránti kérelem az EK 82. cikk értelmezésére vonatkozik.
- 2 E kérelmet a Post Danmark A/S (a továbbiakban: Post Danmark) és a Konkurrencerådet (versenytanács) között folyamatban lévő, a Post Danmark által a versenytársa, a Forbruger-Kontakt a-s (a továbbiakban: Forbruger-Kontakt) három korábbi ügyfele számára nyújtott árakra vonatkozó jogvita keretében terjesztették elő.

Az alapeljárás és az előzetes döntéshozatalra előterjesztett kérdések

- 3 A Post Danmark és a Forbruger-Kontakt a két legjelentősebb gazdasági szereplő Dániában a címzetlen postai küldemények (reklámok, telefonkönyvek, címjegyzékek, helyi és regionális újságok stb.) kézbesítésének ágazatában. Az előzetes döntéshozatalra utaló határozat szerint ezen ágazat teljes mértékben liberalizált, és nem tartozik a postai szolgáltatásokra vonatkozó dán szabályozás hatálya alá. Az alapeljárásban nem vitatott, hogy az érintett piac Dániában a címzetlen postai küldemények kézbesítésének piacaként határozható meg.
- 4 Az alapeljárás tényállásának megvalósulása idején a Post Danmark monopóliummal rendelkezett a bizonyos súlyt meg nem haladó címzett levelek és csomagok kézbesítését illetően, amelyhez a kizárólagos kézbesítési jog miatt egyetemes szolgáltatási kötelezettség kapcsolódott az e súly alatti címzett postai küldemények kézbesítése tekintetében. E célból az említett vállalkozás az ország egész területét lefedő, a címzetlen postai küldemények kézbesítéséhez is használt hálózattal rendelkezett.
- 5 A Forbruger-Kontakt, a Søndagsavisen a-s sajtócsoporthoz tartozó egyik jogalanyának fő tevékenysége a címzetlen postai küldemények kézbesítése. Az alapeljárás tényállásának megvalósulása idején e vállalkozás az ország szinte egész területét lefedő kézbesítési hálózatot épített ki elsősorban a kisebb kézbesítési vállalkozások megszerzésével.

- 6 A Forbruger-Kontakt fő ügyfelei 2004-ig a SuperBest-, a Spar- és a Coop-csoport, a nagykereskedelmi ágazatban tevékenykedő vállalkozások voltak. A Post Danmark 2003 vége felé szerződéseket kötött e három csoporttal, vállalva, hogy 2004. január 1-jétől kézbesíti ez utóbbiak címzetlen postai küldeményeit.
- 7 A Post Danmarkkal való szerződés megkötése előtt a Coop-csoport tárgyalásokat folytatott mind a vállalkozással, mind pedig a Forbruger-Kontaktal. Az e két gazdasági szereplő által adott ajánlat az árat illetően hasonló volt, mivel a Post Danmarké csak kissé volt alacsonyabb.
- 8 A Forbruger-Kontakt által benyújtott panaszt követően a Konkurrencerådet a 2004. szeptember 29-i határozatában megállapította, hogy a Post Danmark visszaélt a címzetlen postai küldemények kézbesítésének dán piacán fennálló erőfölényével az ügyfelekkel szemben hűségengedményeken alapuló célzott politikát alkalmazva, egyrésztől azáltal, hogy ügyfeleit a díjakat és engedményeket illetően nem kezelte ugyanolyan módon (amit a Konkurrencerådet „járulékos árdiszkriminációnak” minősített), másrésztől pedig azáltal, hogy a Forbruger-Kontakt korábbi ügyfeleivel szemben különböző díjszabást alkalmazott, mint a meglévő ügyfeleivel szemben, anélkül hogy a költségein alapuló megfontolásokkal igazolni tudta volna ezen, a díjakra és engedményekre vonatkozó feltételeiben fennálló jelentős különbségeket (amely gyakorlatot a Konkurrencerådet „elsődleges árdiszkriminációnak” minősített).
- 9 A kérdést előterjesztő bíróság megjegyzi, hogy bár a Coop-csoportnak ajánlott ár nem tette lehetővé a Post Danmark számára az „átlagos teljes költségek” fedezését, az „átlagos többletköltségek” fedezését lehetővé tette a számára.
- 10 A Post Danmark szerint az e csoporttal kötött szerződés lehetővé tette jelentős méretgazdaságosság megvalósítását, különösen azon ténynek köszönhetően, hogy e szerződés az említett csoport öt üzletláncát érintette, azaz háztartásonként akár öt küldeményt. E tekintetben az előzetes döntéshozatalra utaló határozat megjegyzi, hogy a címzetlen postai küldemények Post Danmark általi kézbesítésének költségei 2003 és 2004 között küldeményenként 0,13 DKK-val csökkentek.
- 11 A Konkurrencerådet azonban úgy vélte, hogy a költségek elemzése keretében ezen elem nem befolyásolja a Post Danmark által a Coop-csoporttal szemben alkalmazott árpolitika átfogó értékelését. Egyrésztől ugyanis a méretgazdaságosság megvalósítására alapított kritérium nem része a Post Danmark díjazásra, engedményekre, árengedményekre és visszatérítésekre vonatkozó általános politikájának, másrésztől pedig a több küldemény egy és ugyanazon háztartáshoz történő kézbesítése költségeinek kismértékben való csökkenése nem függ attól, hogy a küldemények egy és ugyanazon feladótól származnak.
- 12 A Konkurrenceankenævnet (fellebbviteli versenybizottság) 2005. július 1-jei határozatával helybenhagyta a Konkurrencerådet 2004. szeptember 29-i határozatát.
- 13 A Konkurrenceankenævnet ezenkívül helybenhagyta a Konkurrencerådet 2004. november 24-i határozatát is, amely megállapította, hogy nem bizonyítható, hogy a Post Danmark szándékosan megakarta szüntetni a versenyt, és hogy következésképpen e vállalkozás nem élt vissza a címzetlen postai küldemények kézbesítésének piacán fennálló erőfölényével, felfaló árakat alkalmazva.
- 14 A Konkurrencerådet és a Konkurrenceankenævnet e határozatai jogerőre emelkedtek annyiban, amennyiben megállapították egyrésztől a felfaló árakból eredő erőfölénnyel való visszaélés hiányát, másrésztől pedig azt, hogy fennállt ilyen visszaélés a Post Danmarknak a SuperBest-, a Spar- és a Coop-csoporton kívüli ügyfeleivel szemben alkalmazott „járulékos árdiszkriminációt” eredményező politika miatt.

- 15 A Post Danmark megtámadta e határozatokat az Østre Landsret (keleti regionális bíróság) előtt annyiban, amennyiben azok az ez utóbbi csoportokkal szemben alkalmazott szelektív alacsony árak miatti erőfölénnyel való visszaélésre vonatkoztak.
- 16 Ez utóbbi bíróság a 2007. december 21-i határozatában helybenhagyta a Konkurrencerådet és a Konkurrenceankenævnet ugyanezen határozatait annyiban, amennyiben azok megállapították, hogy a Post Danmark visszaélt a címzetlen postai küldemények kézbesítésének dán piacán fennálló erőfölényével azáltal, hogy 2003-ban és 2004-ben a Forbruger-Kontakt korábbi ügyfeleivel szemben olyan árpolitikát követő gyakorlatot folytatott, amely eltért a meglévő ügyfeleivel szemben alkalmazott gyakorlattól, anélkül hogy a költségein alapuló megfontolásokkal e különbséget igazolni tudta volna.
- 17 A Post Danmark az Østre Landsret e határozata ellen fellebbezést nyújtott be a kérdést előterjesztő bírósághoz. Különösen úgy érvelt, hogy a C-62/86. sz., AKZO kontra Bizottság ügyben 1991. július 3-án hozott ítéletből (EBHT 1991., I-3359. o.) eredő kritériumok szerint – ahogyan azokat az EK-Szerződés 82. cikkének alkalmazására vonatkozó eljárásban (COMP/35.141 – „Deutsche Post AG”-ügy) 2001. március 20-án hozott 2001/354/EK bizottsági határozat (HL L 125., 27. o.) „módosította” – a Coop-csoport számára megállapított díjak csak akkor tekinthetők visszaélésszerűnek, ha bizonyítható a versenytárs kiszorítására irányuló szándék. A Konkurrencerådet azonban azt állította, hogy a versenytárs kiszorítására irányuló szándék nem feltétlenül szükséges ahhoz, hogy az átlagos teljes költségek alatti, azonban az átlagos többletköltségeket meghaladó szelektív árakra vonatkozó gyakorlat erőfölénnyel való visszaélést valósítson meg.
- 18 E körülmények között a Højesteret úgy határozott, hogy felfüggeszti az eljárást, és az alábbi kérdéseket terjeszti a Bíróság elé előzetes döntéshozatalra:
- „1) Az EK 82. cikk úgy értelmezendő-e, hogy olyan szelektív árendedmények alkalmazása az erőfölényben lévő, egyetemes szolgáltatási kötelezettséggel terhelt postai vállalkozás részéről, amelyek az árat a postai vállalkozás átlagos teljes költségeinél alacsonyabb szintre csökkentik, amely ugyanakkor magasabb, mint az átlagos többletköltségei, visszaélésszerű kiszorításra irányuló gyakorlatot valósít meg, amennyiben bizonyított, hogy az árat nem a versenytárs kiszorításának céljával állapították meg e szinten?
- 2) Amennyiben az első kérdésre az a válasz, hogy az e kérdésben kifejtett feltételek között a szelektív árendedmény alkalmazása bizonyos körülmények között visszaélésszerű kiszorításra irányuló gyakorlatot valósíthat meg, melyek a nemzeti bíróság által figyelembe veendő körülmények?”

Az előzetes döntéshozatalra előterjesztett kérdésekről

- 19 A kérdést előterjesztő bíróság a kérdéseivel, amelyeket együttesen kell megvizsgálni, lényegében arra keresi a választ, hogy mely körülmények között kell az EK 82. cikkbe ütköző visszaélésszerű kiszorításra irányuló gyakorlatnak tekinteni az erőfölényben lévő vállalkozás által valamely versenytárs bizonyos korábbi ügyfeleivel szemben alkalmazott alacsony árakra vonatkozó politikát, és különösen, hogy az ilyen gyakorlat fennállásának megállapítása alapulhat-e kizárólag azon a körülményen, hogy az erőfölényben lévő vállalkozás által egyetlen ügyféllel szemben alkalmazott ár az érintett tevékenységgel összefüggő átlagos teljes költségek alatti szinten van, azonban meghaladja e tevékenység átlagos többletköltségeit.
- 20 Az ítélezési gyakorlatból kitűnik, hogy az EK 82. cikk nemcsak a fogyasztókat közvetlenül károsító magatartásokra terjed ki, hanem azokra is, amelyek a versenyt torzítva károsítják őket (a C-52/09. sz. TeliaSonera Sverige ügyben 2011. február 17-én hozott ítélet [EBHT 2011., I-527. o.] 24. pontja és az ott hivatkozott ítélezési gyakorlat). Ez utóbbi értelemben kell értelmezni az előzetes döntéshozatalra előterjesztett kérdésekben szereplő „visszaélésszerű kiszorításra irányuló gyakorlat” kifejezést.

- 21 Az állandó ítélkezési gyakorlat szerint az ilyen erőfölény fennállásának megállapítása önmagában nem foglal magában semmiféle kifogást az érintett vállalkozás tekintetében (lásd a 322/81. sz., *Nederlandsche Banden-Industrie-Michelin kontra Bizottság* ügyben 1983. november 9-én hozott ítélet [EBHT 1983., 3461. o.] 57. pontját, valamint a C-395/96. P. és C-396/96. P. sz., *Compagnie maritime belge transports és társai kontra Bizottság* egyesített ügyekben 2000. március 16-án hozott ítélet [EBHT 2000., I-1365. o.] 37. pontját). Az EK 82. cikknek ugyanis egyáltalán nem célja annak megakadályozása, hogy valamely vállalkozás saját érdemeinek köszönhetően erőfölényes helyzetbe kerüljön valamely piacon (lásd különösen a fent hivatkozott *TeliaSonera Sverige* ügyben hozott ítélet 24. pontját). E rendelkezés nem irányul annak biztosítására sem, hogy az erőfölényben lévő vállalkozásnál kevésbé hatékony versenytársak a piacon maradjanak.
- 22 Így nem minden kizorító hatás torzítja szükségképpen a versenyt (lásd analógia útján a fent hivatkozott *TeliaSonera Sverige* ügyben hozott ítélet 43. pontját). Fogalmilag az érdemeken alapuló verseny a különösen az árak, a választék, a minőség vagy az innováció szempontjából kevésbé hatékony, tehát a fogyasztók számára kevésbé érdekes versenytársak piacról való eltűnéséhez, illetve kiszorulásához vezethet.
- 23 Az állandó ítélkezési gyakorlat szerint az erőfölényben lévő vállalkozás különös felelősséggel tartozik azért, hogy magatartása ne csorbítsa a belső piacon a hatékony és torzulásmentes versenyt (lásd a C-202/07. P. sz., *France Télécom kontra Bizottság* ügyben 2009. április 2-án hozott ítélet [EBHT 2009., I-2369. o.] 105. pontját és az ott hivatkozott ítélkezési gyakorlatot). Amikor az erőfölény fennállása korábbi jogi monopóliumból ered, e körülményt figyelembe kell venni.
- 24 E tekintetben emlékeztetni kell továbbá arra, hogy az EK 82. cikk különösen az erőfölényben lévő vállalkozás olyan magatartására vonatkozik, amelynek hatására a gazdasági szereplők által nyújtott teljesítésen alapuló rendes versenyt jellemző eszközöktől eltérő eszközökkel a fogyasztók kárára akadályozzák a piacon még létező versenyszint fenntartását vagy e verseny fejlődését (lásd ebben az értelemben a fent hivatkozott *AKZO kontra Bizottság* ügyben hozott ítélet 69. pontját; a fent hivatkozott *France Télécom kontra Bizottság* ügyben hozott ítélet 104. és 105. pontját; a C-280/08. P. sz., *Deutsche Telekom kontra Bizottság* ügyben 2010. október 14-én hozott ítélet [EBHT 2010., I-9555. o.] 174., 176. és 180. pontját, valamint az ott hivatkozott ítélkezési gyakorlatot).
- 25 Így az EK 82. cikk többek között tiltja, hogy az erőfölényben lévő vállalkozás olyan gyakorlatot folytasson, amely kizorító hatást gyakorol a hozzá hasonló hatékonyságúnak tekintett versenytársaira, és az érdemeken alapuló verseny eszközein kívüli más eszközök felhasználásával erősíti az erőfölényét. E megközelítésben tehát nem minden árverseny tekinthető jogszerűnek (lásd ebben az értelemben a fent hivatkozott *AKZO kontra Bizottság* ügyben hozott ítélet 70. és 72. pontját, a fent hivatkozott *France Télécom kontra Bizottság* ügyben hozott ítélet 106. pontját, valamint a fent hivatkozott *Deutsche Telekom kontra Bizottság* ügyben hozott ítélet 177. pontját).
- 26 Annak meghatározásakor, hogy valamely erőfölényben lévő vállalkozás visszaélt-e e helyzetével a díjszabási gyakorlatának alkalmazásával, ezt az összes körülményt értékelni kell, és meg kell vizsgálni, hogy e gyakorlat a vásárló beszerzési forrásai vonatkozásában fennálló választási lehetőségének megszüntetésére vagy korlátozására, a versenytársak piacra jutásának megakadályozására, azonos szolgáltatásoknál a kereskedelmi partnerekre egyenlőtlen feltételek alkalmazására, ami által azok hátrányos versenyhelyzetbe kerültek, vagy az erőfölény torzított versennyel történő megerősítésére irányul-e (a fent hivatkozott *Deutsche Telekom kontra Bizottság* ügyben hozott ítélet 175. pontja és az ott hivatkozott ítélkezési gyakorlat).
- 27 A Bíróság a fent hivatkozott *AKZO kontra Bizottság* ügyben hozott ítéletében, amelyben azt kellett meghatározni, hogy a vállalkozás felfaló árakat alkalmazott-e, ezen ítélet 71. pontjában először is megállapította, hogy átlagos „változó” költségeknél (azaz a termelt mennyiség függvényében változó költségeknél) alacsonyabb árakat főszabály szerint visszaélésszerűnek kell tekinteni, mivel vélelmezhető, hogy az erőfölényben lévő vállalkozás ilyen árakat alkalmazva semmilyen más gazdasági

célt nem követ, hanem kizárólag a versenytársainak kiszorítását célozza. Másodszor ugyanezen ítélet 72. pontjában kimondta, az átlagos teljes költségeknél alacsonyabb, ám az átlagos változó költségeknél magasabb árakat akkor kell visszaélésszerűnek tekinteni, ha olyan terv keretében kerültek meghatározásra, amelynek célja a versenytárs kiszorítása.

- 28 Így valamely erőfölényben lévő vállalkozás által alkalmazott alacsony árakra vonatkozó politika megengedhetőségének értékelésekor a Bíróság az érintett árak és erőfölényben lévő vállalkozás részéről felmerült bizonyos költségek összehasonlítására, valamint e vállalkozás stratégiájára alapított kritériumokra hivatkozott (lásd a fent hivatkozott AKZO kontra Bizottság ügyben hozott ítélet 74. pontját és a fent hivatkozott France Télécom kontra Bizottság ügyben hozott ítélet 108. pontját).
- 29 A Post Danmark esetleges versenyellenes stratégiájának fennállását illetően az ügy irataiból kitűnik, hogy az alapeljárás alapjául szolgáló panasz azon az eshetőségen alapult, hogy a Post Danmark a versenytársának bizonyos jelentős ügyfeleit célzó, alacsony árakra vonatkozó politikával kiszoríthatja a versenytársat az érintett piacról. Márpedig, amint az előzetes döntéshozatalra utaló határozatból kitűnik, nem bizonyítható, hogy a Post Danmark e versenytársat szándékosan ki akarta volna szorítani.
- 30 Ezenkívül, a dán kormány érvelésével ellentétben, amely a Konkurrencerådet által az alapeljárásban előterjesztett kérelmek támogatása végett nyújtott be észrevételeket a jelen eljárásban, azon tény, hogy az erőfölényben lévő vállalkozás gyakorlata – az alapeljárásban vitatott árpolitikához hasonlóan – „árdiszkriminációnak” minősülhet, azaz különböző ügyfelekkel vagy az ügyfelek különböző kategóriáival szemben különböző árak alkalmazása ugyanolyan költségekkel járó termékek vagy szolgáltatások vonatkozásában, illetve fordítva, egységes ár alkalmazása olyan ügyfelekkel szemben, amelyek esetében az ajánlat költségei változnak, önmagában nem utalhat visszaélésszerű kiszorításra irányuló gyakorlat fennállására.
- 31 A jelen ügyben az ügy irataiból kitűnik, hogy az árak és költségek összehasonlításának elvégzése érdekében a dán versenyhatóságok nem a fent hivatkozott AKZO kontra Bizottság ügyben hozott ítéleten alapuló ítélkezési gyakorlatban említett „változó költségek” fogalmára hivatkoztak, hanem egy másik fogalomra, amelyet e hatóságok a „többletköltségek” kifejezéssel illettek. E tekintetben különösen a dán kormány írásbeli észrevételeiből, valamint a Bíróság kérdéseire adott írásbeli válaszaiból kitűnik, hogy az említett hatóságok a „többletköltségeket” úgy határozták meg, hogy „e költségek rövid vagy középtávon (három-öt év alatt) megszűnnek, amennyiben a Post Danmark megszüntetné a címzetlen postai küldemények kézbesítésével összefüggő tevékenységét”. Ezenkívül e kormány megjegyezte, hogy az „átlagos teljes költségeket” pedig úgy határozták meg, hogy ezek „azon átlagos többletköltségek, amelyekhez hozzáadták a Post Danmark egyetemes szolgáltatási kötelezettséggel össze nem függő tevékenységekkel kapcsolatos közös költségeinek egy részét, amelyet értékeléssel határoztak meg”.
- 32 Márpedig, amint az említett kormány az e kérdésekre adott írásbeli válaszaiban kiemelte, az alapeljárást a Post Danmark egyetemes szolgáltatási kötelezettségével összefüggő tevékenységek és a címzetlen postai küldemények kézbesítésével összefüggő tevékenység során egyszerre felmerülő jelentős költségek jellemzik. E „közös” költségek különösen annak tudható be, hogy az alapeljárás tényállásának megvalósulása idején a Post Danmark lényegében ugyanazon infrastruktúrát és ugyanazon személyzetet használta a címzetlen postai küldemények kézbesítésével kapcsolatos tevékenységhez és a bizonyos címzett küldeményekkel kapcsolatos egyetemes szolgáltatási kötelezettsége címén számára fenntartott tevékenységhez is. Ugyanezen kormány megjegyzi, hogy a Konkurrencerådet szerint, mivel a Post Danmark a címzetlen postai küldemények kézbesítésével összefüggő tevékenysége során felhasználta a „kézbesítési hálózatának közös forrásait”, az egyetemes szolgáltatási kötelezettséggel összefüggő tevékenységek költségei háromtól öt évig terjedő időszakban csökkenthetők lennének, amennyiben a Post Danmark felhagyna a címzetlen postai küldemények kézbesítésével.

- 33 E körülmények között az ügy irataiból és különösen a Konkurrencerádet 2004. november 24-i, a jelen ítélet 13. pontjában említett határozatának 148–151. és 200. pontjából kitűnik, hogy a Konkurrencerádet az általa „átlagos többletköltségeknek” minősített költségek értékelése során különösen figyelembe vette nem csupán a kizárólag a címzetlen postai küldemények kézbesítésével összefüggő tevékenységnek betudható állandó és változó költségeket, hanem olyan elemeket is, amelyeket „közös változó költségeknek”, a „logisztikai kapacitások betudható közös költségeinek 75%-ának”, valamint a „be nem tudható közös költségek 25%-ának” minősített.
- 34 Ki kell emelni, hogy az alapügy sajátos körülményei között úgy tűnik, hogy a betudás e módszere a címzetlen postai küldemények kézbesítésével összefüggő tevékenységnek betudható költségek lényegét kívánja meghatározni.
- 35 Ezen értékelés végén megállapítást nyert különösen, hogy a Coop-csoportnak ajánlott ár nem tette lehetővé a Post Danmark számára a címzetlen postai küldemények kézbesítésével összefüggő átfogó tevékenységének betudható átlagos teljes költségek fedezését, hanem a dán versenyhatóságok által értékelt, az említett tevékenységgel kapcsolatos átlagos többletköltségek fedezését tette lehetővé a számára.
- 36 Sőt, nem vitatott, hogy a jelen ügyben a Spar- és a SuperBest-csoportnak ajánlott árakat az e hatóságok által értékelt említett átlagos teljes költségeknél magasabb szinten állapították meg. E körülmények között nem állapítható meg, hogy az ilyen áraknak versenyellenes hatása van.
- 37 Ami a Coop-csoporttal szemben alkalmazott árakat illeti, az alapeljárásban vitatotthoz hasonló árpolitika nem minősíthető visszaélésszerű kizorításra irányuló gyakorlatnak kizárólag azzal az indokkal, hogy az erőfölényben lévő vállalkozás által egyetlen ügyféllel szemben alkalmazott ár az érintett tevékenységnek betudható átlagos teljes költségek alatti szinten van, azonban meghaladja e tevékenység átlagos többletköltségeit, amely költségeket az alapeljárásban értékelték.
- 38 Amennyiben ugyanis az erőfölényben lévő vállalkozás olyan szinten állapítja meg árait, hogy amely lényegében fedezi a kérdéses termék forgalmazásával, illetve a szolgáltatásnyújtással összefüggő költségeket, az e vállalkozáshoz hasonlóan hatékony versenytársnak főszabály szerint lehetősége van ezen árakkal versenyezni, anélkül hogy hosszú távon elviselhetetlen veszteségek érnék.
- 39 A kérdést előterjesztő bíróság feladata, hogy a jelen ítélet előző pontjában foglalt megállapítás fényében értékelje az alapügy releváns körülményeit. Mindenesetre ki kell emelni, hogy a Bíróság rendelkezésére álló iratokból kitűnik különösen, hogy a Forbruger-Kontakt az érintett három ügyfél postai küldeményei mennyiségének elvesztése ellenére fenn tudta tartani kézbesítési hálózatát, és 2007-ben vissza tudta nyerni a Coop-csoport postai küldeményeit, valamint azóta a Spar-csoport postai küldeményeit is.
- 40 Abban az esetben, ha a kérdést előterjesztő bíróság ezen értékelést követően mégis azt állapítaná meg, hogy fennállnak a Post Danmark magatartásából eredő versenyellenes hatások, emlékeztetni kell arra, hogy az erőfölényben lévő vállalkozás igazolhatja azon cselekményeit, amelyek az EK 82. cikkben foglalt tilalom hatálya alá eshetnek (lásd ebben az értelemben különösen a 27/76. sz., United Brands és United Brands Continentaal kontra Bizottság ügyben 1978. február 14-én hozott ítélet [EBHT 1978., 207. o.] 184. pontját, a C-241/91. P. és C-242/91. P. sz., RTE és ITP kontra Bizottság egyesített ügyekben 1995. április 6-án hozott ítélet [EBHT 1995., I-743. o.] 54. és 55. pontját, valamint a fent hivatkozott TeliaSonera Sverige ügyben hozott ítélet 31. és 75. pontját).
- 41 Különösen az ilyen vállalkozás e célból bizonyíthatja vagy azt, hogy magatartása objektíve szükséges (lásd ebben az értelemben a 311/84. sz. CBEM-ügyben 1985. október 3-án hozott ítélet [EBHT 1985., 3261. o.] 27. pontját), vagy azt, hogy a magatartása által előidézett kizorító hatást ellentételezhetik, esetleg meg is haladhatják a hatékonyságban jelentkező előnyök, amelyekből a fogyasztók is részesülnek

(a C-95/04. P. sz., British Airways kontra Bizottság ügyben 2007. március 15-én hozott ítélet [EBHT 2007., I-2331. o.] 86. pontja és a fent hivatkozott TeliaSonera Sverige ügyben hozott ítélet 76. pontja).

- 42 Ez utóbbi tekintetben az erőfölényben lévő vállalkozásnak kell bizonyítania, hogy a vizsgált magatartásból eredő esetleges hatékonyságnövekedés semlegesíti az érintett piacokon a versenyre és a fogyasztók érdekeire valószínűleg káros hatásokat, továbbá hogy e hatékonyságnövekedés az említett magatartásnak köszönhetően megvalósítható, illetve volt megvalósítható, hogy e magatartás nélkülözhetetlen ennek megvalósításához, és hogy nem zárja ki a hatékony versenyt azáltal, hogy a tényleges vagy potenciális verseny fennálló forrásainak egészét vagy nagy részét megszünteti.
- 43 A jelen ügyben a jelen ítélet 11. pontjában foglalt megfontolásokat illetően elegendő kiemelni, hogy kizárólag azon tény, hogy a kifejezetten a hatékonyságnövekedésen alapuló kritérium nem szerepelt a Post Danmark által alkalmazott ártáblázatokból eredő elemek között, nem igazolhatja e hatékonyságnövekedés adott esetben való figyelembevételének megtagadását, feltéve hogy a hatékonyságnövekedés valós volta és terjedelme a jelen ítélet 42. pontjában szereplő követelményeknek megfelelően bizonyítást nyer.
- 44 A fenti megfontolások összességére figyelemmel a feltett kérdésekre azt a választ kell adni, hogy az EK 82. cikket úgy kell értelmezni, hogy az erőfölényben lévő vállalkozás által valamely versenytárs bizonyos jelentős korábbi ügyfeleivel szemben alkalmazott alacsony árakra vonatkozó politika nem tekinthető visszaélésszerű kizorításra irányuló gyakorlatnak kizárólag azzal az indokkal, hogy az e vállalkozás által ezen ügyfelek egyikével szemben alkalmazott ár az érintett tevékenységgel összefüggő átlagos teljes költségek alatti szinten van, azonban meghaladja e tevékenység átlagos többletköltségeit, amely költségeket az alapügy előzményét képező eljárásban értékelték. A versenyellenes hatásoknak az említett ügghöz hasonló körülmények közötti fennállásának értékelése során meg kell vizsgálni, hogy ezen árpolitika objektív igazolás nélkül e versenytárs tényleges vagy valószínű kizorítását eredményezi-e a versenynek és ennél fogva a fogyasztók érdekeinek a kárára.

A költségekről

- 45 Mivel ez az eljárás az alapeljárásban részt vevő felek számára a kérdést előterjesztő bíróság előtt folyamatban lévő eljárás egy szakaszát képezi, ez a bíróság dönt a költségekről. Az észrevételeknek a Bíróság elé terjesztésével kapcsolatban felmerült költségek, az említett felek költségeinek kivételével, nem téríthetők meg.

A fenti indokok alapján a Bíróság (nagytanács) a következőképpen határozott:

Az EK 82. cikket úgy kell értelmezni, hogy az erőfölényben lévő vállalkozás által valamely versenytárs bizonyos jelentős korábbi ügyfeleivel szemben alkalmazott alacsony árakra vonatkozó politika nem tekinthető visszaélésszerű kizorításra irányuló gyakorlatnak kizárólag azzal az indokkal, hogy az e vállalkozás által ezen ügyfelek egyikével szemben alkalmazott ár az érintett tevékenységgel összefüggő átlagos teljes költségek alatti szinten van, azonban meghaladja e tevékenység átlagos többletköltségeit, amely költségeket az alapügy előzményét képező eljárásban értékelték. A versenyellenes hatásoknak az említett ügghöz hasonló körülmények közötti fennállásának értékelése során meg kell vizsgálni, hogy ezen árpolitika objektív igazolás nélkül e versenytárs tényleges vagy valószínű kizorítását eredményezi-e a versenynek és ennél fogva a fogyasztók érdekeinek a kárára.

Aláírások